

DODATKY

V Nymburce 19/7 48

Milá přítelkyně!

Dnes dostala jsem list od pana Klácela, v němž prosí mne, abych psala Vám a zeptala se, zdali jste jemu věci jeho odevzdala již a po jaké příležitosti, čili ne. Posud' neobdržel je, což mu velmi divno. Buďte tedy tak laskava a pište mi po této poslici, co mu mám vzkázat stranu toho.

My se nyní dostali do Nymburka nablízku Prahy, povede-li Vás, slečno, někdy cesta blíže nás, udělejte nám to potěšení a navštivte nás. Co slyšíte nového? Jaké zprávy stranu našich záležitostí? – Rozumíte? Více nechci psát.

Vaši paní matku i otce, jakož i bratří srdečně ode mne i mého muže pozdravujte. Vám vzkazuje svou úctu můj muž a já Vás srdečně líbám, neboť jste jistě zůstala i v těchto strastných pro nás časech stálou a pevnou, jakož jste se vždy ukázala. Kýž by smýšlení všech byla také, jako je Vaše. Bůh Vás posilň a pozdrav. Sbohem!

S upřimnou láskou zůstávám vždy Vaše přítelkyně

Božena Němcová.

[Adresa:] Blahorodé slečně Anně Hlavsové, dceři p. mlynáře Hlavsy, v Praze, v tak nazvaných Nových mlýnách k odevzdání.

13/6

Vážený pane!

Zveme Vás na dnešní den k přátelskému obědu; bude u nás pan Dusbaba z Liberce, náš dobrý přítel, a pan Havelka; chceme tedy den v přátelském hovoru strávit. Byl by můj muž osobně Vás pozval, ale časně ráno již odešel, by časně se vrátil. Budeme Vás očekávat.

B. Němcová

[Adresa:] Blahorodému / pánu, panu J. *Dlabačovi*.

Vážený pane!

Líto by mi bylo, kdybyste si byl kdy myslel byl, že jsem na Vás i danou Vám přípověď zapomněla; p. Slota poví Vám, co příčinou bylo mého dlouhého mlčení. Dostanete ty peníze od mého muže, jemuž jsem je zaslala. Jsou mezi nimi Jana Sobieského, Stanislava Augusta, starořímské a tři vzácné: papežský, početní peníz komory české z času Rudolfa a pamatní Francouzské republiky. — Až budu mít zase nějaké pohromadě, pošlu je opět a mílo mi bude slyšet, že jsem nimi přišla vděk. Tím se mi udá příležitost čas po čase na mne Vás upamatovati, sice byste zapomněli; což by mne mrzelo. Jaká to ješitnost, vidíte? — Hodiny, které jsem mezi Vámi strávila, jsou mi jako květy podané z milých rukou; svila jsem je u kyticu a uschovala k památkám, na které se člověk i po letech rád dívá. Proto by i mě těšilo, kdy[by]ste i Vy v Bystrici *někdy* na mě vzpomněli. — Když děti moje o Vás mluví, vždy se to děje s přídavkem „špásovitý pan doktor“. — Všecky Vás uctivě pozdravují. Až navštívíte dům starého pana Rárusa, prosím, vyřídte pánu i paní moji poklonu; vzácný to člověk, ten starý pán, a velmi mne těší, že jsem ho poznala. Prosím též pozdrav uctivý rodině p. Slabého a p. Končákovi, jakož i manželům Francisci.

Buďte zdráv, vesel a vzpomeňte někdy na přítelkyni

Bož. Němcovou.

V Praze 7/12 1852

[Adresa:] Blahorodému pánu, panu *Gustavovi Zechentnerovi*.

Milá slečno!

Boženka Staňkova mě dnes pozvala, abych s ní šla do Kinské zahrady; vzpomněla jsem hned na Vás, že jste milovnice takových procházek a že byste právě dnes mohla s námi jít, an je čtvrtek. Těšíme se na Vás obě, a jen si to nějak zřídte, aby nám radost nezmehla. Pan bratr sice s námi nepůjde, ale ve tři nebo po třetí hodině pro Vás přijde a k Staňkovům Vás dovede, kamž i já se dostavím. Jen prosím Vás přijďte.

Vaše upřímná přítelkyně

Božena Němcová

18 4/5 54

[Adresa:] Blahorodé slečně Lizince Lamblové, zde.

13/9 56

Milý Karle!

Tedy Ti opět píšu a posílám Ti žádanou adresu. Udělej si pak raději paklík do voskovaného plátna, aby to nebylo těžké a nemuselo se mnoho platit od dráhy. To ale musíš zaplatit do Šandavy Ty, já Ti to ale vynahradím, jen mi piš, mnoho-li jsi dal. – Pak musíš mi asi na pět dní napřed psát, abych já mohla do Děčína psát a oni zase tam, aby se nestala mejlka, třebaš ještě dříve piš. Také musíš psát, co v tom je, to já jim musím též psát, aby oni věděli, jak mají jednat. Rozumíš? – Dej pozor, ať nemám mrzutost. Ten hospodský má syna v Děčíně u Lambla, a tudy mi to může udělat; to víš ale, že to často nejde. – Může-li nám maminka něčím přispět, budu velmi povděčna, řekni, že mi vše k dobrému přijde, nemůže-li, musím být též spokojena. Pak kup čistý papír, aneb ať si každý ustříhne jakýkoli, jen když to bude formát listu, jaký je tento, a ať mi všickni bratří a sestry i maminka něco na památku napíšou, ať je co chce, kdoví kdy se zase příležitost naskytne, aby mohli najednou mi to poslat, a ten formát do psaní nejde. Dora a Jarouš pošlou ve psaní. – Tedy táta jde přece do Solnohradu; prozatím jen k vypomožení; přišlo mu to od ministerstva, a pěkný přípis, že se vezme na něho ohled, aby co nejdřív službu dostal, prozatím aby se odebral do Solnohradu. – Jak tedy budem mít peníze na cestu, hned táta odjede. – Možná že tam i službu dostane, nebo ve Villachu u Celovce, kamž také žádal. Pak kdoví jestli se tam všecky neodeberem, to bude záviset od okolností. Prozatím je to dobře, že vytře pol.... zrak a že mu nemohou více [v] ničem bránit, třebaš byl pod dohlídkou, ale tak pronásledován nebude a mně také nebudou bránit zde být. Za druhé měl zde dostat privátní službu, ale jedna není hned a druhá není u dosti solidních lidí; to také nic neškodí; já se zde budu přece o to

ucházet, a když by se něco dobrého hodilo, může táta vystoupit, když bude ve službě, raději ho přijmou všude, než kdy je kviescírován, a na to politický se také nyní každý ohlíží, a pak musejí kušovat, když je úředník a službu zastává. Snad dá Bůh, že se to přece jednou s námi skončí, budem mít ovšem ránu velkou a ta se hned tak nezacelí, to, co jsme všecko ztratili, nikdo nám nenahradí, ani to materiální, o duchovním nemluvím, ale jen když budem zase mít pokoj, abychom si mohli oddechnout. – Ty dni tu také byla v Praze Ida z Düringsfeldu – provdaná baronka Reinek, německá spisovatelka, která překládala naše národní písně a velmi o Slovanstvo se interesuje. Koupila si také moje pohádky – a byla by mne ráda poznala. Pan Nebeský, když byla v Museum a na mne se ptala, přivedl ji ke mně, a ona mne pak pozvala k Černému koni, kde bydlela. Dala jsem jí Babičku, kterou chce přeložit do francouzského, – a byla se mnou velmi přátelská. Já s ní né tak, mně se ta německá vychloubavost a tlachavost protiví. Tam je spisování pouhá industrie; tolik mi toho nahamonila, že jsem za hodinu znala poměry celého německého spisovatelstva. Ale je aristokratka; já ale s ní, jako by jen chudá spisovatelka byla jako já. Chtěla ustavičně, abych jí napsala svůj životopis, já ale jí ukázala Jungm. Historii literatury, Nebeský jí také něco pověděl, a tak si něco o mně stloukla a dá to prý do Auslandu a do Litterarische Blätter – dvou německých žurnálů, kam píše ona a její muž. Snad se vám to také někdy na oči dostane. – Musela jsem jí napsat památní listek v české řeči (ona rozumí dobře česky, mluvit nemůže ale), pak jeden též v české řeči jsem napsala dvornímu radovi Klemm do Lipska, který vydává životopisy znamenitých mužů a žen a mne o biografii žádal a o můj autograf čili písmo vlastnoruční. – Napsala jsem mu krátce: „*Svá vlast každému nejmilejší, a mně má*“ – dost. Paní baronka mu to vzala. Je ošklivá ta paní Ida jako čert, a muž její mladý a velmi příjemný. – Od ní dostala jsem knihu Über Kärnten, o Korutansku, kde nyní dvě léta žila. – No když bude číst Babičku, uvázne mnohdy a nebude vědět, kterak

to přeložit, ale oni jsou Němci v tom ohledu nesvědčí, kde se nedá přelést, přeskočí. Ostatně mne ta známost těší, spisovatel musí žít také trochu pro svět, to vidím, a já se dlouho uzavírala. Ovšem jinak to nyní nešlo. – Ale česká literatura začíná být nyní v Němcích módou; však oni mimo starších klasiků a několik novějších spisovatelů sociálních nemají při vší hromadnosti kněh výběr jakési solidnosti. – Z Prahy se již hosté rozchází, ve čtvrtek sedělo přede mnou v aréně šest Němců ze severu někde, Hannoveránci a t. – Dával se Amerikánský ženich – hráli mimo staršího Kolára skoro všickni lepší a byli v dobré dispo[sic]cii. – Němcům se to líbilo velmi, tleskali, ale nerozuměli z celého kusu více než „dobrou noc“. Vůbec to byla komedie s nimi zde, ale náramně se tím Praha roznese, a o české hostinnosti mohou promluvit, neboť je všude krmili dost. – Bylo tu více než 3000 cizích, i z Ameriky, z Londýna kolik, z Rus, takže i hostince plné byly a kníže Radziwill u Špinků být musel a srbský patriarcha Rajačić v privátním domě. Z Němec tu byly celé hejna. – Dnes jsou venku v okolí a zítra to táhne pryč. V Praze zůstalo peněz, jak se počítá, přes 120 000, co se nakoupilo věcí a utratilo. Tak se vždy jedno s druhým srovná a české jméno bude tím daleko roznešeno, to je jisto. – Tedy Tě všickni líbáme, a jak se co změní, budem Ti hned psát. Ty ale nám také hned píš, jak to budeš mít ujednané, a za to Tě prosím, nedělej si zbytečných výloh aneb dokonce dluhy. Co máš, to dej, co dostaneš, přidej a pošli, ať je toho málo nebo mnoho. Sbohem! Tvá Tě milující

matka

347. NEZJIŠTĚNÉMU PŘÍTELI A PODPOROVATELI –
na rozhraní let 1857–1858

[– –]

1. Muž psal, že je v tomto listu něco stranu Vás v záležitosti toho kostela.
2. *Dnes jde madame do Kränzchen v Besedě.*
3. Prosila bych velmi, kdybyste měl asi pár krejcarů v kapse, – dnes konečně přišel p. Ohéral, že ty dni dostanu část za tu Babičku, ale měli jsme bídu ty dni až hrůza a nemáme ani na večeři ani na snídání – snad zítra pan Winker přijde.

[– –]

[— — —]

1. Černula – Černula, na Černule zvoněc
 2. Keď som husky pásala –
 3. Pase Janko dva voly – dva voly – atd. –
 4. Cez Javorničky hladké chodničky
 5. Bože můj, otče můj, už je ráno.
 6. Eh veru smo boly tri vlastnije sestričky
i zas sme se rozešly jako vlastovičky.
 7. Pod tou horou vysokou, pod tou skálou širokou –
 8. Eh veru zvečera tmavá nocka bývá –
 9. Listeček z javora upadnul do mora –
 10. Pesničanky moje, ako vás zabudem
 11. Pochválen Kristus – paní šenkárka,
tu-li tancuje moja frajerka
 12. Lepší je Prešporek než Trnava –
 13. Mala som frajerů ako panských ovec –
 14. Huli-beli, usni, přijdu za těbú sny (ukolíbavka)
 15. Muzika mi hrála od něděle rána,
hraj, muzika, ešče, mňa sa robit něchce. –
 16. Zpívala bych sebe, ale nevím jako
 17. Keby moje nohy něchodily vršky –
 18. Panská lůčka se zelená, švarno đouča ju sežína –
 19. Keď já půjdem na tu vojnu, vojničku –
 20. Vyšla hvězda na kraj něba, zasnívila do půl světa
(pobožná)
 21. Chodila Maria, chodila po svetě – (těž)
 22. Ten turecký beritán – (balada)
- — — — —

Tyto naznačené písně aby Vám, pane, zpíval, jen mu je napovězte jednu po druhé – text, který nenajdete v Kollárových Zpěvánkách, – dám Vám potom já. Také mám ještě

dva nápěvy, když byste je chtěl. – Miča drotar, co Vám ho posílám, je trochu stydlivý, musíte mu říct, aby jen tak zpíval jako doma, když pásal, a zvolna. –

Vansa nebydlí vedle Husy, ale na Staroměstském náměstí blízko Svatomikulášského kostela, číslo se též dovím a Vám třebaš po tom drotaru pošlu. –

S uctou

BN

[Adresa:] Blahorodému / pánu, panu *Drahorádovi*, /
úředníku [na] *Malé Straně* na / *Staré poště*. /